

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра філософії та суспільно-політичних наук.

**ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО
КОНТРОЛЮ**

навчальної дисципліни

«ЛОГІКА»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	052 «Політологія»
назва освітньої програми	Логіка
статус	обов'язкова

Краматорськ

ДДМА 2019

Головною ціллю індивідуальних завдань є контроль самостійної роботи студентів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню студентами доповідей, рефератів, презентацій тощо. Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 10-15 слайдів, текст доповіді – 4-5 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

Головною метою індивідуальних завдань є самостійне опрацювання студентами додаткового матеріалу, формування власного світогляду щодо політичних процесів і явищ. Завдання студентам видаються упродовж усього триместру. Перелік додається.

Теми рефератів, презентацій.

1. Предмет і методи логіки як науки.
2. Співвідношення формальної і діалектичної логіки.
3. Основна проблематика логічної семіотики.
4. Емпіричне відображення дійсності і абстрактне мислення.
5. Поняття істини з погляду філософії і логіки.
6. Зародження і розвиток логічних знань в античну епоху.
7. Арістотель — “батько” формальної логіки.
8. Розвиток логіки в Індії.
9. Основні ідеї і представники середньовічної (схоластичної) логіки.
10. Розвиток логіки у Новий час.
11. Індуктивна логіка Ф. Бекона, Дж. Ст. Мілля, Р. Карнапа.
12. Теорія смислу Г. Фреге.
13. Розвиток логіки протягом XIX–XX століть.
14. Розвиток логіки в Україні.
15. Викладання логіки в Києво-Могилянській академії в XVII– XVIII століттях.
16. Внесок представників Львівсько-Варшавської школи у розвиток логіки.
17. Основні логіко-філософські концепції смислу і значення.
18. Соціальне призначення і функції логіки.
19. Теоретичне і практичне значення логіки.
20. Роль логіки в процесі навчання.
21. Роль логіки у формуванні інтелектуальної культури людини.
22. Основні види логічних помилок і шляхи їх подолання.
23. Характеристика поняття як форми мислення.
24. Теорія іменування в логіці.
25. Боротьба психологізму і логіцизму в логіці.
26. Логічні відношення між поняттями.
27. Логічні операції над поняттями.

28. Класифікація, її роль у науці і практиці.
29. Загальна характеристика судження як форми мислення.
30. Специфіка модальних суджень.
31. Відношення між судженнями.
32. Логічні операції над судженнями.
33. Логічна характеристика складних суджень, побудованих за допомогою логічних сполучників.
34. Основні закони логіки.
35. Умовивід як форма мислення.
36. Основні види умовиводів: дедуктивні, індуктивні, традуктивні (аналогії).
37. Специфіка безпосередніх умовиводів.
38. Простий категоричний силогізм.
39. Складні і складно-скорочені силогізми.
40. Характеристика розділових і умовних силогізмів.
41. Індукція з погляду логіки та її роль у пізнанні.
42. Гіпотеза та її роль у науці.
43. Логічна характеристика аналогії.
44. Логічна характеристика доведення і спростування.
45. Використання доведень і спростувань у науці і практичній життєдіяльності.

Питання до модульної контрольної роботи

1. Визначити види понять за обсягом: парламент, анотація Україна; за змістом: гласність, демократія, жінка.
2. Визначити види понять за обсягом: кентавр, ангел, мітинг, Україна; за змістом: чоловік, істина, духовні процеси.
3. Яку роль відіграли твори Аристотеля у логічних дослідженнях Античності та Середньовіччя (три закону логіки).
4. Який з основних законів логіки відкрив і виразно обґрунтував Г. Лейбніц (4 закон логіки).
5. Наведіть приклади суджень А, І, Е, О. покажіть розподіленість термінів в них.
6. Використовуючи схему «логічний квадрат», визначте істинність суджень, якщо визнати останні істинними:
  - а) деякі людські дії не викликають поваги;
  - б) ніхто не хоче бути хворим;
  - в) деякі щасливі люди втрачають скромність;
  - г) всі революції породжують глибокі якісні зміни в житті суспільства.
7. Визначте фігури і модуси наведених нижче силогізмів:
  - а) *все перевірені гіпотези - теорії*
деякі положення природознавства не є перевірені гіпотези
деякі природознавства не є теорії
  - б) *всі силогізми мають три терміни*
ці умовиводи – силогізми
ці умовиводи мають три терміни

в) всі рідини (M) теплопровідні (P)

вода (S) – рідина (M)

вода (S)-тепловодна (P)

г) всі вужі (P) плазуни(M)

ця тварина (S)не є плазуном (M)

ця тварина (S)не є вужом (P)

д) всі вуглеці (M) прості тіла(P)

всі вуглеці (M) електропровідні (S)

деякі електропровідники (S)прості тіла (P)

е) деякі угоди (P) - договори(M)

всі договори (M) є цивільні правовідносини (S)

деякі цивільні правовідносини (S)є угодами (P)

8. Чи можна зробити висновок з наведених засновків? Якщо не можна, поясніть, чому:
- а) деякі студенти першого курсу – спортсмени; всі студенти першого курсу вивчають англійську мову;
  - б) деякі ліки – отрута; всі ліки – засоби боротьби з хворобами;
  - в) деякі німці в Кельні люблять смажену картоплю; майже всі жителі Кельна політично активні;
  - г) учасники експедиції не повернулися на базу; члени групи В. Іваніка не належать до учасників експедиції.
9. Покажіть, яким чином відбулася підміна тези в наведених нижче випадках:
- а) принцип презумпції невинності у юридичній практиці соціалістичних країн нерідко заперечувався або недооцінювався. Підставою були такі твердження:
    - це принцип буржуазного права і він не може діяти в соціалістичному суспільстві;
    - необхідно рішуче боротися із злочинністю, а цей принцип нібито заважає.
  - б) у зв'язку з кризою у фізиці в кінці 19 – початку 20 ст., що полягає у зміні уявлень про властивості атому, було переконливо доведено, що матерія не має тих властивостей, якими наділяли її філософи – матеріалісти: непроникністю, твердістю, неподільністю та інше. На цій підставі стверджували, що матерія зникла.
  - в) Федоренку А.І. відмовлено в рекомендації до вступу до аспірантури на тій підставі, що він не користується авторитетом серед співробітників, недбало ставиться до своїх службових обов'язків, нестриманий у своїх судженнях, не поважає старших.
10. За допомогою дедуктивного умовиводу доведіть, що вивчення античної літератури сприяє підвищенню освітнього рівня спеціаліста з гуманітарних дисциплін.

Питання до заліку

1. Предмет і значення логіки як науки.
2. Взаємозв'язок логіки з іншими науками.
3. Семіотичний характер логіки.
4. Штучні та природні мови, які використовуються у логіці.
5. Історія розвитку логічного знання у період Античності.
6. Внесок Аристотеля в розвиток логіки (три закону логіки).
7. Історія розвитку логічного знання у період Середньовіччя.
8. Внесок Михайла Псьола в розвиток логіки (логічний квадрат).
9. Історія розвитку логічного знання у період Нового часу.
10. Внесок Лейбніца в розвиток логіки (4 закон логіки).
11. Ім'я та поняття.
12. Обмеження і узагальнення понять.
13. Поділ понять.
14. Загальна характеристика суджень.
15. Види суджень.
16. Намалюйте схему «логічний квадрат». Яке значення вона має для встановлення істинності суджень.
17. Умовивід як форма мислення.
18. Яка фігура категоричного силогізму є найбільш досконалою.
19. Що таке ентимема. Які види ентимеми Ви знаєте.
20. Як утворюється епіхейрема.
21. Що таке лематичний умовивід.
22. Чим відрізняється дедуктивний хід думки від індуктивного.
23. Дедуктивні умовиводи.
24. Категоричний силогізм.
25. Індуктивні умовиводи.
26. Основні закони логіки (4 закону).
27. Закон тотожності.
28. Закон суперечності.
29. Закон виключення третього.
30. Закон достатньої підстави.
31. Логічна характеристика доведення і спростування.
32. Вкажіть головні способи доведення.
33. Назвіть основні правила доведення тези.
34. Що таке спростування тези.
35. Як відбувається спростування аргументів.
36. В який спосіб спростовується демонстрація.
37. Назвіть типові помилки у спростуванні.
38. Спростування, його структура і види.
39. Поняття гіпотези і її структура.
40. Види гіпотез.